

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної
діяльності

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРНОЮ СПАДЩИНОЮ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»

освітньо-професійної програми «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРНОЮ СПАДЩИНОЮ» підготовки магістра, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», за освітньою програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм».

Розробник: Чибирак С. В., доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, к.і.н., доцент.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Чибирак С. В.)

Завідувач кафедри:

(Гаврилюк С. В.)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативний
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство	Рік навчання 2-й Семестр 3-й
ІНДЗ: немає	Освітня програма Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм	Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 36 год.
	Освітній ступінь магістр	Лабораторні ____ год.
		Самостійна робота 80 год.
Консультації 10 год.	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	Навчальний план 2023 р.

II. Інформація про викладача

ППП: Чибирак Світлана Вікторівна.

Науковий ступінь: кандидат історичних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності.

Контактна інформація: e-mail sanro@ukr.net

моб. телефон 0994326189 (вайбер)

Дні занять: див. електронний розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Дисципліна «Управління культурною спадщиною» належить до переліку нормативних освітніх компонентів підготовки магістрів за спеціальністю 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», освітньою програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм» і спрямована на: ознайомлення здобувачів освіти з функціями, етапами та процесами управління історико-культурною та природною спадщиною, інструментами управління спадщиною; формування знань про особливості управління культурною спадщиною на макро- і

мікро- рівнях; набуття навичок побудови комунікаційної стратегії роботи з культурною спадщиною; аналізу поточного стану системи управління культурною спадщиною; виявлення економічного потенціалу історико-культурної спадщини; розроблення сценаріїв роботи з культурної спадщини у громаді.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на попередніх знаннях, отриманих в результаті вивчення ОК 4 Інформаційно-комунікаційні технології у сфері культурної спадщини, ОК 3 Методологія та організація наукових досліджень, ОК 5 Культурна спадщина як туристично-екскурсійний ресурс, ОК 9 Актуалізація культурної і природної спадщини в туристичній індустрії, ОК 6 Новітні практики у музейній діяльності, ОК 8 Музейні та пам'яткоохоронні стратегії у XXI ст., ОК 1 Управління проектами.

Постреквізити. Знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даного ОК, будуть потрібні для проходження практики із написанням кваліфікаційної роботи (ОК 14) та написання випускної кваліфікаційної роботи (ОК 15).

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента: підготовка майбутніх фахівців з музеєзнавства, пам'яткознавства, культурного туризму до використання отриманих знань та умінь у майбутній професійній діяльності; формування знань про систему управління культурною спадщиною; набуття навичок управління культурною спадщиною (комунікації із зацікавленими особами; розробки заходів щодо підвищення ефективності управління культурною спадщиною в громаді).

Основними завданнями вивчення ОК «Управління культурною спадщиною» є: формування у здобувачів освіти системних уявлень про основні проблеми, функції, процеси, моделі управління об'єктами культурної спадщини; оволодіння навичками роботи з об'єктами культурної спадщини для економічного, туристичного, культурного та освітнього розвитку територій, налагодження комунікації між різними групами стейкхолдерів.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності – ЗК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 2. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 3. Здатність працювати з урахуванням вітчизняного і міжнародного контексту.

ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК 5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні – СК 1. Здатність вибудовувати стратегії розвитку музейної та пам'яткоохоронної справи.

СК 4. Здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської діяльності.

СК 5. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини.

Програмні результати: ПР 1. Розуміти проблеми збереження, інтерпретації та використання історико-культурної спадщини, оцінювати та аналізувати поточний стан і ключові тенденції розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі у цілому.

ПР 3. Знати та застосовувати методи і технології менеджменту та маркетингу в музейній та пам'яткоохоронній справі.

ПР 7. Знати та застосовувати сучасні технології інтерпретації та актуалізації історико-культурної та природної спадщини.

ПР 8. Здійснювати стратегічне музейне планування в умовах ринкової динаміки та конкуренції.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (сем)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю /бали
<i>Змістовий модуль 1. Управління культурною спадщиною: теоретичний аспект</i>						
Тема 1. Предмет, мета і завдання курсу. Основні дефініції.	9	2	2	5		УО / 2
Тема 2. Управління культурною спадщиною: світові стандарти та підходи.	21	4	6	10	1	УО, Р, ДС /6
Тема 3. Нормативно-правова база щодо управління культурною спадщиною в Україні.	18	2	4	10	2	УО, Р, ДС /4
Тема 4. Функції та процеси управління культурною спадщиною.	10	2	2	5	1	УО, Р /2
Тема 5. Моделі управління культурною спадщиною.	13	2	4	5	2	УО, Р /4
Тема 6. Основні інструменти управління культурною спадщиною.	14	2	2	10		УО, Р /2
Разом за модулем 1	85	14	20	45	6	20
<i>Змістовий модуль 2. Управління культурною спадщиною: практичний аспект</i>						
Тема 7. Проблеми управління культурною спадщиною. Методи діагностики.	16	2	4	10		УО, ДС/4
Тема 8. Аналіз економічного потенціалу об'єкту культурної спадщини.	10	2	2	5	1	РЗ/К, РМГ/2
Тема 9. Аналіз зацікавленої аудиторії в об'єкті культурної спадщини.	10	2	2	5	1	РЗ/К, РМГ /2
Тема 10. Формування плану дій щодо підвищення ефективності управління культурною спадщиною.	18	2	4	10	2	РЗ/К, РМГ/ 4
Тема 11. Визначення ризиків та формування сталості проекту.	11	2	4	5		РЗ/К, РМГ / 4
Разом за модулем 2	65	10	16	35	4	16
Активна участь у роботі семінарських занять						4
Модульна контрольна робота						60

Всього годин:	150	24	36	80	10	100
----------------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Форма контролю*: ДС – дискусія, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Вона включає як повністю самостійне засвоєння окремих тем освітнього компонента, так й опрацювання тем, які розглядаються під час аудиторної роботи. У ході самостійної роботи здобувачі освіти опрацьовують та конспектують навчальну, наукову і довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і формування умінь та навичок, готуються до поточного контролю з освітнього компонента.

№ теми	Види, зміст самостійної роботи
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Складання словника основних дефініцій.
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати стандарт з управління спадщиною однієї країни світу на вибір та підготувати матеріал щодо його реалізації.
3	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати матеріали про державні органи влади, що відповідають за управління культурною спадщиною.
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати матеріал про ресурсне забезпечення проєктів, пов’язаних з об’єктами культурної спадщини у Волинській обл.
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати матеріал про об’єктне управління культурною спадщиною.
6	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Порівняти інтерактивні дошки Padlet та Jamboard, інструменти для управління проєктами ClickUp і Jira. Підготувати інформацію про можливість їх використання у проєкті з управління культурною спадщиною.
7	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Розробити рекомендації для органу місцевої влади щодо подолання проблем в управлінні культурною спадщиною (місто/територіальна громада на вибір).
8	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати аналітичну довідку про економічний потенціал археологічної пам’ятки (період/археологічна культура на вибір) у Волинській обл.
9	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати матеріали про шляхи залучення різних груп зацікавлених осіб до управління культурною спадщиною.
10	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати матеріали про соціальне значення об’єкту культурної спадщини. Підготувати виступ у ЗМІ з метою залучення громадськості до реалізації плану дій щодо підвищення ефективності управління культурною спадщиною.
11	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати пропозиції щодо заходів для забезпечення сталості проєкту.

IV. Політика оцінювання

При вивченні освітнього компонента «Управління культурною спадщиною» застосовується поточний та підсумковий семестрові форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу. Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями та під час дискусій при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях, у формі написання рефератів, розв'язування кейсів.

При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі підписання здобувачем вищої освіти індивідуального плану обов'язковим є відвідування семінарських занять. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на лекційних і семінарських заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань; долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені семінарські заняття. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародна мобільність та ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі.

Недопустимими є: пропуски з неповажних причин та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (окрім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися академічної доброчесності: самостійно виконувати усі навчальні завдання, завдання підсумкового контролю. У разі використання ідей, тверджень, відомостей при виконанні усіх завдань, передбачених силабусом, необхідно у формі посилань вказувати на джерела інформації. Дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права. Дотримуватись положень «Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки».

Результати навчання, здобуті здобувачем освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. Порядок та процедура визнання регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайносвіта, професійні стажування та ін.),

які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені силабусом ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК (але не пізніше початку останнього місяця навчання, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання).

Окремі теми, змістовий модуль чи курс можуть бути перезараховані здобувачу вищої освіти відповідно до «Положення про підготовку здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти». Оцінювання здобувачів представниками підприємства, яке зафіксоване у дуальному робочому навчальному плані, враховується у кінці семестру вивчення ОК, програмні результати вивчення якого частково або повністю внесені до дуального робочого навчального плану.

Загалом оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки». Максимальну кількість балів (100) можна набрати упродовж семестру за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність із ОК становить 40 балів (36 балів за поточне оцінювання і 4 бали за активність на семінарських заняттях). Після завершення вивчення тем здійснюється модульний контроль у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи. Максимальний бал, отриманий за модульну контрольну роботу, становить 60 балів. Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Консультації здобувачам вищої освіти надаються: на кафедрі згідно графіку; онлайн через Університетський портал – Office 365, за допомогою Viber чи електронної скриньки (за попередньою домовленістю з викладачем).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль з освітнього компонента проводиться в усній формі у вигляді семестрового екзамену. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента

виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів та погоджується з оцінкою. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Іспит складається, якщо здобувач освіти: 1) за результатами поточного і модульного контролю набрав менше 75 балів; 2) бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються; екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами відповіді на 3-и теоретичні екзаменаційні питання, внесені до білету, за шкалою від 0 до 60 балів.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах (максимально – 100 балів). Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу,

Перелік питань до іспиту:

1. Аналіз економічного потенціалу археологічного об'єкту культурної спадщини.
2. Аналіз економічного потенціалу історичного об'єкту культурної спадщини.
3. Аналіз економічного потенціалу ландшафтного об'єкту культурної спадщини.
4. Аналіз економічного потенціалу об'єктів науки і техніки.
5. Аналіз економічного потенціалу об'єкту архітектури.
6. Аналіз економічного потенціалу об'єкту містобудування.
7. Аналіз економічного потенціалу об'єкту монументального мистецтва.
8. Аналіз економічного потенціалу об'єкту садово-паркового мистецтва.
9. Аналіз зацікавленої аудиторії в об'єктів культурної спадщини.
10. Визначення ризиків з управління культурною спадщиною.
11. Комунікаційні інструменти управління культурною спадщиною.
12. Критичні питання в управлінні культурною спадщиною.
13. Маркери ефективності управління культурною спадщиною.
14. Моделі управління культурною спадщиною.
15. Нормативно-правова база щодо управління культурною спадщиною в Україні.
16. Об'єктне управління культурною спадщиною.
17. Особливості управління культурною спадщиною в країнах ЄС.

18. Особливості управління культурною спадщиною в США.
19. Особливості управління культурною спадщиною в африканських країнах.
20. Особливості управління культурною спадщиною в азійських країнах.
21. Показники ефективності управління культурною спадщиною.
22. Предмет, мета і завдання курсу. Основні дефініції.
23. Проблеми управління культурною спадщиною. Методи діагностики.
24. Регуляторні інструменти управління культурною спадщиною.
25. Технічні інструменти управління культурною спадщиною.
26. Фінансові інструменти управління культурною спадщиною.
27. Формування плану дій щодо підвищення ефективності управління культурною спадщиною.
28. Формування сталості проекту з управління культурною спадщиною.
29. Функції та процеси управління культурною спадщиною.
30. Шляхи залучення різних груп зацікавлених осіб до управління культурною спадщиною.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Археологічна спадщина та ОТГ: методичні рекомендації / уклад. В. Бітковський, В. Собчук, О. Пробийголова; Спілка археологів України. Львів: Друкарня Папуга. 10 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/670/SAU_OTG.pdf

2. Економіка спадщини: посібник для малих громад / О. Федорович, К. Рубановський. Івано-Франківськ: ТОВ «Знати про Карпати», 2019. 120 с. URL: https://taif.org.ua/wp-content/uploads/2019/02/Heritage-Economy-book_TAIF.pdf
3. Кривецька Л. Управління місцевою культурною спадщиною в Україні: огляд державної політики, джерел та моделей фінансування. Львів : Лабораторія міського простору, 2019. 55 с. URL: https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2019/08/White-Paper_Management-of-Local-Cultural-Heritage-in-Ukraine_State-Policy-Review-Sources-and-Funding-Models-1.pdf
4. Настільна книга культурного менеджера територіальної громади. Харків: ГО «Інститут соціальної політики регіону», 2020. 202 с. URL: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/162904/2020_13_%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B0%20%D0%9E%D0%A2%D0%93.pdf?sequence=1
5. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія. За заг. ред. В. Г. Герасименко. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.
6. Рекомендації «Управління місцевою культурною спадщиною». URL: <https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/Rekomendatsii-Upravlinnya-mistsevoyu-KS.pdf>
7. Рекомендації «Штрафи як інструмент управління місцевою культурною спадщиною» URL: <https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/REKOMENDATSII-SHTRAFY-YAK-INSTRUMENT-UPRAVLINNYA-MISTSEVOYU-KULTURNOYU-SPADSHHYNOYU.pdf>
8. Химинець В. В., Цімболинець Г. І. Історико-культурна спадщина як чинник стимулювання економічного розвитку регіону. *Регіональна економіка*. 2020. № 3. С. 57–64. URL: https://re.gov.ua/re202003/re202003_057_KhymynetsVV,TsimbolynetsHI.pdf
9. Cultural Heritage: Guidebook on Standards for Drafting. Management Plans. OSCE. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/2/d/461188.pdf>
10. Cultural Heritage: Integrated Management Plans. Thematic Report (4). URBACT. URL: https://urbact.eu/sites/default/files/import/Projects/HERO/projects_media/Vilnius_Thematic_report04.pdf

Інтернет-ресурси:

1. Науково-методичний центр розвитку музеєзнавства і пам'яткознавства Харківського гуманітарного університету. URL: <https://www.facebook.com/CultHeritageUA/>
2. Онлайн-курси для менеджерів із культури. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/online-learning>

3. Heritage. The Heritage management organization. URL : <https://heritagemanagement.org>
4. ReHERIT. URL : <https://reherit.org.ua/>
5. Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development. URL : <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/2044-1266>